Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0822U100263

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-01-2022

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевченко Олександр Вікторович

2. Shevchenko Oleksandr Viktorovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право. Право

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 29-12-2021

Спеціальність за освітою: Історія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 64.051.065

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 10.01.02, 10.09

Тема дисертації:

1. Нормативно-правове закріплення російської імперської політики на українських землях (XVIII – початок XX ст.)

2. Normative and legal consolidation of the Russian imperial policy on the Ukrainian lands (XVIII - the beginning of the XX century)

Реферат/анотація:

1. У дисертації на підставі аналізу нормативно-правових актів, чинних на українських теренах, що у досліджуваний період входили до складу Російської імперії, вітчизняної та іноземної наукової літератури, архівних документів та інших писемних джерел комплексно досліджено нормативно-правове закріплення російської імперської політики на українських землях протягом XVIII – початку XX ст). У роботі здійснено теоретичне узагальнення історичного досвіду нормативно-правового закріплення російської імперської політики на українських землях (XVIII – початок XX ст.). Дослідження цієї важливої наукової проблеми надало можливість обґрунтувати авторське концептуальне бачення тенденції тогочасного поширення на терени України правових традицій Московського царства. Удосконалено періодизацію розвитку нормативно-правового закріплення російської імперської політики на українських землях, де виокремлено два етапи. Наголошено, що вже з середини XVII, і особливо протягом усього наприкінці XVIII ст. землі Лівобережної

України зазнавали політичних та соціально-економічних трансформацій. З'ясовано, що впроваджувані зміни були спрямовані на створення ефективного механізму централізованої абсолютистської держави. Висвітлено, що імперська політика ґрунтувалася на новому нормативному підґрунті, що докорінно змінювало статус України та відносини у різноманітних сферах державно-правового життя українського населення. Досліджено процеси активізації протягом XVIII ст. політики захоплення Російською імперією територій, які належали іншим державам. Показано, що головними рисами національної політики щодо підкорених територій упродовж XVIII – початку XIX ст. було оголошення земель підкорених народів такими, що перебувають у верховному володінні імперії; закріпачення до того часу вільного населення; надання пільг тій частині місцевої аристократії, яка погоджувалася на «вірнопідданство». Підтверджено, що наприкінці XVIII ст. на українських землях, які перебували під контролем Росії, цілковито запанували соціальні, адміністративні, правові, відносини, притаманні іншим частинам імперії. Наголошено, що державно-правова політика Російської імперії в Україні протягом другої половини XVIII – початку XIX ст. пройшла істотну еволюцію – від уніфікаційних дій, загалом, притаманних правовій природі будь-якої імперії, до відверто дискримінаційних кроків проти українців, зумовлених шовіністичним спрямуванням, що супроводжував процес становлення політичної російської нації. З'ясовано, що політика, спрямована на видалення з культурного простору української мови зумовлювала й культурну імперську політику, що з 80-х років набула характеру нівелювання культурних відмінностей українців та росіян. Втім, такі аспекти скеровувались лише підзаконними нормативними актами. До того ж, суперечливими і непослідовними. Обґрунтовано, що імперська релігійна політика базувалася на аномальних, протиправних засадах невизнання права на релігійне самовизначення особи, утилітарне використання релігії, перетворення церкви на знаряддя світської політики. Доведено, що правове регулювання діяльності політичних партій пройшло шлях від повного заперечення їх права на існування до легалізації під впливом Першої російської революції. При чому, незалежно від загального спрямування державної політики, поглядів окремих фахівців імперських спецслужб, що пропонували відмежовувати опозиційні рухи від революційних, українські партії завжди рахувались серед найбільш небезпечних для цілісності держави, незалежно від їхньої дійсної чи задекларованої мети.

2. In the dissertation on the basis of the analysis of normative-legal acts operating on the Ukrainian territories which in the studied period were a part of the Russian empire, domestic and foreign scientific literature, archival documents and other written sources the normative-legal fixing of the Russian imperial policy on the Ukrainian lands during XVIII - early twentieth century). The paper provides a theoretical generalization of the historical experience of normative and legal consolidation of Russian imperial policy in the Ukrainian lands (18th - early 20th centuries). The study of this important scientific problem provided an opportunity to substantiate the author's conceptual vision of the trend of the then spread of the legal traditions of the Moscow Empire in Ukraine. The periodization of the development of normative and legal consolidation of the Russian imperial policy on the Ukrainian lands has been improved, where two stages have been singled out. It is emphasized that since the middle of the XVII, and especially throughout the late XVIII century. the lands of the Left Bank of Ukraine underwent political and socio-economic transformations. It was found that the implemented changes were aimed at creating an effective mechanism of a centralized absolutist state. It is highlighted that the imperial policy was based on a new normative basis, which radically changed the status of Ukraine and relations in various spheres of state and legal life of the Ukrainian population. The processes of activation during the eighteenth century have been studied. policies of seizure by the Russian Empire of territories belonging to other states. It is shown that the main features of the national policy on the conquered territories during the eighteenth - early nineteenth century. there was a declaration of the lands of the conquered peoples as being in the supreme possession of the empire; enslavement of the then free population; granting benefits to the part of the local aristocracy that agreed to "loyalty". It is confirmed that at the end of the eighteenth century. in the Ukrainian lands, which were under the control of Russia, completely dominated the social, administrative, legal, relations inherent in other parts of the empire. It is emphasized that the state and legal policy of the Russian Empire in Ukraine during the second half of the XVIII - early XIX centuries. has undergone a significant evolution - from unification actions, in general, inherent in the

legal nature of any empire, to openly discriminatory steps against Ukrainians, due to the chauvinistic orientation that accompanied the process of becoming a political Russian nation. It was found that the policy aimed at removing the Ukrainian language from the cultural space also conditioned the cultural imperial policy, which from the 80s took on the character of leveling the cultural differences between Ukrainians and Russians. However, such aspects were guided only by bylaws. In addition, contradictory and inconsistent. It is substantiated that the imperial religious policy was based on anomalous, illegal principles of non-recognition of the right to religious self-determination, utilitarian use of religion, transformation of the church into an instrument of secular politics. It is proved that the legal regulation of the activities of political parties has gone from the complete denial of their right to exist to legalization under the influence of the First Russian Revolution. Moreover, regardless of the general direction of state policy, the views of some experts of the imperial secret services, who proposed to distinguish opposition movements from revolutionary ones, Ukrainian parties have always been considered among the most dangerous to the integrity of the state, regardless of their actual or declared purpose.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кагановська Тетяна Євгеніївна
2. Kaganovska Tetyana Yevgeniivna

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бурдін Михайло Юрійович
2. Burdin Mykhailo Yuriyovych

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Россіхін Василь Васильович
2. Rossikhin Vasyl Vasylyovych

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гавриленко Олександр Анатолійович
2. Havrylenko Oleksandr Anatoliyovych

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Головко Олександр Миколайович
2. Holovko Oleksandr Mykolayovych

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Серьогін Віталій Олександрович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Серьогін Віталій Олександрович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.